

Aan: het College van Burgemeester en Wethouders van de Gemeente Heerlen
Postbus 1
6400 AA Heerlen

Heerlen, 28 februari 2021

Betreft: verzoek om actieplan fijnstof en stikstof

Geacht college van B&W in Heerlen,

Omdat GroenLinks tot onze spijt momenteel niet meer in de gemeenteraad vertegenwoordigd is, vragen wij graag via deze brief uw aandacht voor het navolgende. Daarbij vinden wij deze problematiek zo urgent dat wij niet willen wachten tot de gemeenteraadsverkiezingen van volgend jaar. Wij baseren ons onder andere op een bericht in Dagblad De Limburger van zaterdag 6 februari jl. Wij nemen aan dat u ook kennis heeft genomen van dit krantenbericht.

In een Europees onderzoek van het Barcelona Institute for Global Health (ISGlobal) dat recent is gepubliceerd, is voor duizend steden uitgerekend dat door maatregelen te nemen tegen fijnstof en stikstofoxides jaarlijks 50.000 doden worden voorkomen. Deze top 1000 is samengesteld aan de hand van satellietmetingen van fijnstof en Europese databases over luchtkwaliteit in 2010, 2015 en 2018. In die top 1000 neemt Heerlen als hoogst genoteerde Nederlandse stad plek 234 in. Het instituut stelt daarbij dat Heerlen de vroegtijdige dood van jaarlijks 56 mensen kan vermijden als de uitstoot van fijnstof daalt tot de norm van de Wereldgezondheidsorganisatie WHO. De in longziekten gespecialiseerde professor Onno van Schayck van Universiteit Maastricht onderschrijft het onderzoek. Veel gezondheidsproblemen hebben te maken met een combinatie van fijnstof en stikstofoxide. De Euregio met Zuid-Limburg, Aken en Luik is een van de meest vervuilde gebieden van Europa.

Wij erkennen dat de 'absolute getallen' uit het onderzoek wellicht met een marge moeten worden beoordeeld, maar het signaal is evident krachtig. Wij delen dan ook niet de ontkennende reactie van de Limburgse gedeputeerde Ruud Burlet, die hiermee de gemakkelijkste weg kiest door geen verantwoordelijkheid te willen nemen. Als de afgelopen tijd al minder vervuiling is opgetreden, dan zal dit deels het gevolg zijn van de coronacrisis. Het risico is dan ook aanwezig dat wanneer de situatie zich weer 'normaliseert' er ook weer een toename van luchtvervuiling zal plaatsvinden.

In dit verband wijzen wij u ook op recente berekeningen van het RIVM over de uitstoot van fijnstof door het stoken van hout in houtkachels en open haarden. Hieruit is gebleken dat 23% van alle fijnstof die in Nederland ontstaat, vrijkomt bij het stoken van hout door particulieren. Voor de gevolgen van deze luchtvervuiling en vooral de ernst van dit gegeven voor de volksgezondheid verwijzen wij u naar het Longfonds en de Stichting Houtrookvrij. Dat de gemeente Heerlen hier actie kan ondernemen, bewijst onder andere de gemeente Venray. (Bron: Dagblad De Limburger van vrijdag 26 januari).

Volgens onze informatie ontbreekt het in Heerlen momenteel aan een effectief actieprogramma tegen de luchtvervuiling door (ultra)fijnstof en stikstof. De Gemeente Heerlen heeft wel een subsidieprogramma voor het aanleggen van groene daken en groene gevels dat beoogt de stad groener te maken en beter bestand tegen hevige buien, en een hete en droge zomer. Daarbij erkennen we dat groen en vooral bomen fijnstof afvangen, maar hier is slechts sprake van een beperkt effect.

Gezien de ernst van de problematiek dient de gemeente naar onze mening veel steviger in te zetten op bronmaatregelen die de uitstoot van (ultra)fijnstof en stikstof aanzienlijk verminderen. Wij denken hierbij aan diverse maatregelen in verkeer en mobiliteit, alsmede het sterk verminderen van de uitstoot door (particuliere) houtverbranding en de uitstoot door industrie plus de in Heerlen in beperkte mate aanwezige veeteelt. Een aantal maatregelen, zoals beperken van vrachtverkeer, bromfietsen en (oude) vervuilende auto's, het instellen van verkeerszones, de verlaging van de maximum snelheid en het onder bepaalde omstandigheden strafbaar stellen van verbranden van hout, zal niet populair zijn, maar wel noodzakelijk.

Omdat er maatregelen bij zijn die tevens andere beleidsdoelen dichterbij brengen, liggen combinatie en integratie van beleidsuitvoering voor de hand. Vanzelfsprekend kunnen ook acties worden ondernomen in samenwerking met de Provincie Limburg en de omliggende gemeenten, maar wij zijn van mening dat Heerlen moet waken voor een mogelijk vertragend effect door deze samenwerking.

Samenvattend verzoeken wij u op korte termijn een effectief actieprogramma op te stellen tegen de uitstoot van (ultra)fijnstof en stikstof in onze gemeente, dit onder het motto 'Heerlen doet wat het kan'. Uiteraard zijn wij bereid ons verzoek mondeling nader toe te lichten en desgewenst ook hierbij mee te denken. Voor inhoudelijke informatie kunt u terecht bij Harrie Winteraeken. Wij zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,
namens de schaduwfractie van de GroenLinks in Heerlen,

Karin van Doormaal, voorzitter
Palestinastraat 326, 6418 HP Heerlen
Tel.nr. 045 541 35 68 of 06 14 35 97 68
E-mail: kvandoormaal@home.nl

Harrie Winteraeken:
Tel.nr. 045 522 87 20 of 06 523 756 11
E-mail: hwinteraeken@hotmail.com